

‘Maak topsalarissen openbaar’

Constantijn Dolmans is lid van de programmacommissie van D66

De media-aandacht voor het onderwerp corporate governance is alweer wat weggeëbd. Toen laatst iemand mij vroeg wat corporate governance nu precies inhoudt – domme vragen zijn altijd de beste – werd ik zelf ook weer even tot nadenken gedwongen.

‘De verantwoording van leidinggevenden jegens de kapitaalverschaffers.’ Wat een beperktheid. Zo veranderen we de wereld dus nooit! Het gaat om meer invloed op het bedrijfsleven door de bezittende klasse. Nu zijn we dat in Nederland inmiddels bijna allemaal: ‘bezittende klasse’. Als je tenminste alle beleggingshypotheeken en pensioengebouwen meetelt. Maar toch, behalve de *have nots* in onze samenleving zijn er nog wel meer redenen om te schrikken van de gedachte dat het management van ons be-

drijfsleven alleen maar verantwoording hoeft af te leggen aan aandeelhouders en banken. D66 heeft in haar vorige verkiezingsprogramma dan ook de werknemers er met de haren bijgesleept. Een soort verschaffing van menselijk kapitaal?

Geef het beestje een naam. Waar het natuurlijk om gaat, is dat bedrijven zich richten op hun maatschappelijke verantwoordelijkheden. Dat betekent zuiver omgaan met de centjes van de aandeelhouders. Dat betekent het voorkomen van belangenverstrengeling, corruptie, machtsmisbruik (waaronder ongebreideld gebruik van opties) en vriendjespolitiek. Gelukkig is daar, zeker sinds het verschijnen van het rapport van de commissie-Peters meer aandacht voor gekomen. Maar het zou jammer zijn als het daarbij blijft. Dezelfde middelen die namelijk kunnen worden ingezet om de controle door aandeelhouders te vergroten, kunnen ook worden ingezet om de maat-

schappelijke verantwoordelijkheden, die een bedrijf heeft, beter voor het voetlicht te brengen. Het opnemen van een milieu- en/of mensenrechtenactivist in de Raad van Commissarissen van Shell zou de goede wil van deze onderneming op die gebieden geloofwaardiger, maar ook controlebaarder maken.

Zelfverrijking?

Op zichzelf heb ik geen problemen met de levering van offshore-materieel door IHC in Birma of de aanwezigheid van Shell in Nigeria. Dichter bij huis heb ik geen problemen met een loonstijging van acht procent bij de gezamenlijke Raden van Bestuur van de grote Nederlandse ondernemingen. Zolang dit alles maar open en transparant gebeurt. Dat voorkomt oneigenlijke discussies met argumenten die oncontroleerbaar zijn. De discussie over de – vermeende? – loonstijgingen van genoemde Nederlandse directieleden is daar een goed voorbeeld van. De vakbonden roepen dat betreffende managers aan zelfverrijking doen. Werkgeversorganisaties komen met de grote concurrentie om topfunctionarissen op de proppen. Maar niemand weet wat er nu echt aan de hand is. Waarom niet gewoon de individuele salarissen openbaar maken, waartoe minister Zalm in november vorig jaar al opriep? De directieleden die hiertoe niet bereid zijn hebben het meeste uit te leggen aan hun loonmatigende werknemers. Politiek is in de moderne netwerkmaatschappij gelukkig al meer dan Den Haag of Brussel. Het gaat erover hoe we met zijn allen onze samenleving vormgeven. Vanuit het bedrijfsleven betekent dit dat er meer moet gebeuren dan alleen maar verantwoording afleggen jegens kapitaalverschaffers. Openheid en rekenschap afleggen ten opzichte van alle belanghebbenden hoort daar ook bij. Sommige bedrijven beginnen in te zien dat dit op de lange termijn ook bedrijfsbelang is. De Body Shop heeft er in feite zelfs *core business* van gemaakt. Het kan zijn dat bedrijven hier op eigen kracht niet toe in staat zijn, bijvoorbeeld vanwege de angst voor concurrentievervalsing. Dan kan het opnemen van eisen met betrekking tot bijvoorbeeld sociale en milieuraportages in de Europese jaarrekeningenrichtlijn een oplossing bieden. ♦

Corporate governance: meer macht aan de basis?

Foto: Saskia van Merriënboer